פאר וועמען איהר זאלט וואוטען דעם ערשטען יאנואר

אניעל

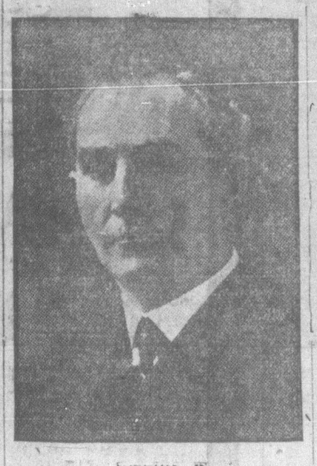
מ. ווארדען

טהמסאן

מעקלאוס

סימפסאן

קעמעראן

מעקבריין

דאמסדען

ספענס

סקעלטאן

דייטשען זיינען זיכער אז זיי וועלען נעמען וואַרשא

בערלין דעם 31.

מאיאָר מאַראָט, דער מיליטערישער עקספערט פון דעם „בערלינער טעגעבלאט" שרייבט היינט וועגען דער לאגע אין פוילען, אז אלע מיליטערישע עקספערטען זיינען מיט דער מיינונג, אז די רוסען מוזען אין גיכען אבלעזיגען וואַרשא.

וואַרשא, שרייבט ער ווייטער, האט א גאנץ קנאפע וויכטיגקייט אלס פעסטונג, אבער די רוסען, דענקט ער וועלען שטארק פערטהיידיגען די בעפעסטיגטע פאזיציעס פאר דער פעסטונג.

לאנדאָן דעם 31.

די מיינונג צווישען די היגע מיליטעריישע עקספערטען איז אז די עסטרייכישע ארמיי אין גאליציען, וועלכע איז צו־קלאפט געווארען, וועט אזוי שנעל, ניט קענען קומען ווייטער צו זיך.

ווי מען שרייבט פון פעטראָגראד, דערצעהלען פיעלע פון די סלאוויישע געפאנגענע פון דער עסטרייכישער ארמיי, צעהלט, אז מיט זייער לעצטען מארשרוט אז זייערע אפיצירען האבען זיי הערן דורך די קארפאטען וועלען זיי זיין אזוי זיעגרייך, אז זיי וועלען צוריק אבנעהמען לעמבערג און וואַרשא, און מאכען א סוף צו דער מלחמה, ווייל רוסלאנד וועט דאן געצוואונגען זיין צו מאכען שלום.

ווי די פעטראָגראדער „סווייעט" מעלדעט, האבען די דייטשען און עסטרייכער פערלוירען זינד דעם 9־טען נאוועמבער אן ארום 6 הונדערט טויזענד מענשען.

וואס די דייטשען מעלדען

בערלין דעם 31.

דער אפיציעלער דייטשער בעריכט מעלדעט אז דער נעכטיגער טאג איז אין אלגעמיין געווען רוהיג אין פראנקרייך און אין בעלגיען.

די „עלליים" האבען אנגעוועכרעט ווייערע גאנצע קרעפטען ארום וועסטענד, וואו זיי האבען צושטערט פיעלע הייזער אבער ניט פון מיליטערישע וויכטיגקייט.

מיר האבען אויך פערניכטעט א גאנצע פראנצויזישע קאמפאניע, ווען מיר האבען אויפגעריסען זייערע א לינייע.

דורך פון רהיימס זיינען אלע פראנצויזישע אטאקעס צוריקגעשטויסען געווארען, און אין ארגאן האבען מיר געוואונען פיעל באדען און פערנומען 250 געפאנגענע.

אין אויבער עלזאס האבען מיר צוריק געשליידערט אלע פראנצויזישע אטאקעס דערפאר אבער האט די פראנצויזישע ארטילעריע צושטערט אלע הייזער איינס נאך'ן אנדערען אין דעם דארף שטיינבאך אין עלזאס, וועלכעס מיר האלטען.

אין פוילען און אין פרייסען האט זיך די לאגע ניט געביטען, איך מזרח פון דעם טייך בזשורא ווערט די שלאכט פארט געזעצט.

מיר האבען פראגערסירט מיט אונזערע אטאקעס ביי דער ראווקא.

אימיגראנטען פרעסטער זיינען אין דעם אמעריקאנער סענאט

וואשינגטאן דעם 31.

די אימיגראנטען־פרעסערישע געזעצבער אין דעם אמעריקאנעם סענאט אבען היינט אבגעהאלטען א ווייכטיגען זעג. דער ליטערעסי טעסט פון דעם אימיגראנטען בילל איז דורכגעגאנגען מיט 4 שטימען געגען 12.

דער אמענדמענט וועלכען די אידען־פריינדליכע סענאטארס האבען אריינגעבראכט אז אימיגראנטען וואס קומען פון לענדער וואו זיי זיינען פאליטיש און רעליגיעז אונטערדריקט זאלען אריינגעלאזען ווערען דעניג פון אונגארן.

קיינער ווילהעלם האט צונעשיקט א נייי־יאהר בענריסונג צו פרעזידענט ווילסאן.

ניעס אין קורצען

פויפסט בענעדיקט דער 15־טער האט פערעפענטליכט אז ער ארבייט נאך אלס פאר שלום, און בעט דארום ביי די אמעריקאנער, זיי זאלען אנווענדען אלע מיטלען וואס קענען פיהרען צו א שנעלען פריעדען.

פראנקרייך ווערט בעריכטעט בויט יעצט א גרויסען סלאט פון לופט שיפען, מיט וועלכען אנצופאלען אויף דייטשלאנד.

קריסטמעס האבען די פראנצויזען צו טחיילט צווישען די בעלגיער אין פראנקרייך פרעזענטען און קעש אויף דער סומע פון 1,400,000 דאלאר.

אין דעם אמעריקאנער סענאט, האט סענאטאר וואלש פון מאנטאנא ערקלערט אז זינט די מלחמה האט זיך אנגעפאנגען האט ענגלאנד פערכאפט 31 אמעריקאנער שיפען, וואס האבען געפירט קופער אין די נייטראלע לענדער פאר דער סומע פון פינף און א האלבען מיליאן דאלאר.

א טעלעגראמע פון מעלבורן אויסטראליען מעלדעט, אז ענגלישע סאלדאטען האבען פערנומען די אינזלען באינגעוויל ביים פאסיפישען ים.

מארקאני א סענאטאר

רוים דעם 31

גוגליעלמא מארקאני, דער בעריהמטער ערפינדער פון דעם דראטלאזען טעלעגראף איז פון דעם איטאליענישען קעניג בעשטימט געווארען אלס סענאטאר.

136 טויזענד רוסישע געפאנגענע

אמסטערדאם דעם 31

אן אונאפיציעלער בעריכט פון בערלין, וועלכער איז דארטען דורכגעגאנגען און ערלויבט געווארען פון דעם דייטשען שטאב, מעלדעט, אז אין די שלאכטען ביי לאדז און לאוויטש, זיינען פערנומען געווארען 67 טויזענד געפאנגענע. דריי פיעל הארמאטען אן אמוניציאן.

פון נאוועמבער אן, ווערט ווייטער געמעלדעט, זיינען אין פוילען פערנומען געווארען 136 טויזענד געפאנגענע, 100 האר מאטען און אויבער 300 שיס־מאשינען.

דער סך הכל פון זינגערס טהעטינקייט.

ווי ווייט גרייכט די חוצפה פון אונזער אידישען אלדערמאן זינגער?

דאס איז א פראגע וועלכע קען ניט אזוי לייכט פערענטפערט ווערען. ווען דער הייר־יאהריגער קעמפער האט זיך געהאלטען ווי אנגעפאנגען, איז שוין אונזער אלדערמאן ארויס מיט א הויכשע בלטעל חוצפה'דיגע לוגענס, אבער זיין לעצטע חוצפה איבערשטייגט אלעס און אלעמען.

עס ווילט זיך פשוט ניט גלויבען, דאס א מענש אזם צו ערייכען א שטיקעל כבוד און ווערען אלדערמאן, זאל זיין בעדייט איבערצוטרעטען אידישע קערפערס, איבערצוטרעטען די אונגליקליכע אידישע היסטאָריע, אריינטריבען מיט זיינע שמוציגע שטיוועל אין די בלוט פון אידישע מארטירער פון אונזערע זידעס עלטער און עלטער זיידעס, וועמענס בלוט עס קאלט און זידט און וויל ניט שטיל ווערען.

די אידישע כרוניק, וועלכע איז פערגאסען געווארען אויף די שטייגער־הויפענס, די חקוקות פון די אידישע מארטירער, די קרעכצען פון די אינקווזיציאָנס־מאשינען, דאס אלעס האט אונזער אלדערמאן אריבערגעטראטען אין זיין געיעג נאך א ביסעלע כבוד.

נו לאמיר געהן בסדר.

די ערשטע חוצפה'דיגע לוגענס מיט וועלכע אונזער אלדערמאן איז ארויס צו די אידען, איז געווען ביי זיין ערשטען מיטינג און ציון האל.

ווען מר. בראון, א קלאקס אפרייטער האט איהם געפרעגט די פראגע, ווי אזוי ער, דער אלדערמאן, האט געוואוט וועגען דעם פיעד ווייזדיש קלאוז, איז זיין ענטפער צו דעם געווען ווי פאלגט: (זיינע איינענע ווערטער)

„איך האב געוואוט פאר דעם פעיר ווייזדיש קלאוז דערפאר, ווייל איך גלויב דאס יעדער ארבייטער איז בערעכטיגט צו פעדיענען א וואך ווייזדישעס, פון וועלכע ער זאל קענען מאכען א לעבען, ווייל מיט די קלעגליכע ווייזדישעס, וואס די שטאדטישע ארבייטער פערדיענען יעצט, קענען זיי קיין לעבען ניט מאכען".

חוצפה'דיגער ליגען נומער איינס.

אלדערמאן זינגער האט געוואוט געגען דעם פעיר ווייזדיש קלאוז. מיר האבען דאס איבערצייגט שווארץ אויף וויים מיט אן אויסשטעלונג פון דעם אינדראסטרי אל בענער אין אונזערצייטונג דעצעמבער דעם 20־טען.

אויף דעם זעלבען מיטינג האט מען איהם געפרעגט די פראגע, ווארום ער האט אזוי מיאוס פערראטהען דאס אידישע פאלק, ניט ענטפערענדיג אלדערמאן וואנלעסען אויף זיין אנטיסעמיטישער רעד, וועלכע דער לעצטער האט געהאלטען אין קאונסיל, אפריל דעם צוואנציגסטען.

אויף דעם האט דער אלדערמאן געענטפערט: (זיינע איינענע ווערטער.)

ארויסנעמענדיג די מינסטס פון ב קאונסיל, האט ער דורכגעלעזען אלע מאר־שלעגע, וועלכע זיינען געמאכט געווארען אויף יעדעס מיטינג און האט געווענהליך דורכגעלאזען דעם אנטיסעמיטישען פאר־שלאג און האט פערענדיגט מיט פאלגענ־דע ווערטער:

„זעהט איהר, אז דער „אידישער זשורנאל" איז א ליגנער און אז וואנלעס האט קיינמאל גארנישט געזאגט געגען דעם עלזאבעטער סטרוס שעלטער".

חוצפה'דיגער ליגען נומער צוויי.

אלדערמאן זינגער האט געזאגט אז לי־גען, ער איז ארויס פון קאונסיל רום אזוי שנעל ווי דער אנטיסעמיט האט געענדיגט זיין רעדע. מיר האבען דאס איבערצייגט מיט אן אויסשניט פון דער טעלעגראם פון אפריל דעם 21־טען איז אונזער צייטונג, דעצעמבער דעם 20־טען.

אויף דעם זעלבען מיטינג, (דעם אל־דערמאנס איינענע ווערטער.)

„איך וויל ניט, אז איהר זאלט פאר מיר וואוטען, איך וויל בכלל קיין אידי־שע וואוטס, איך קען ערוועהלט ווערען אהן אידישע שטימען און דוקא דער ער־שטער.

חוצפה'דיגער ליגען נומער דריי.

אלדערמאן זינגער איז אומגעגאנגען צו אידישע מיטינגען און האט זי אדרעס־סירט, צו וואס? איז דאס דערפאר, וויל ער וויל ניט קיין אידישע וואוטס?

ביי אן אנדער מיטינג.

(זיינע איינענע ווערטער)

40 אידען ארבייטען פאר מיר פריי־ווילליג אין מיין אפיס פאר מיין עמפפיין. אלע צייטונגען שטיצען מיך און איך צאהל זיי ניט א סענט. מיינע אדווערטייזמענטס אין די צייטונגען, קאסטען מיך ניט מעהר ווי 8 דאלער א וואך.

חוצפה'דיגער ליגען נומער 4.

עמפפיין אדווערטייזמענט אין יעדער צייטונג קאסט ניט וועהניגער ווי 15 סענט אן עגעט ליין. דער קלענסטער אדווער־טייזמענט קאסט ניט ווייניגער ווי פון 6 בין 10 דאלער א טאג, דאס קען איבער־צייגט ווערען אין יעדע צייטונג, ענגלי־שע אדער אידישער.

ביי דעם זעלבען מיטינג, האט אונ־זער אלדערמאן גערעדט מיט אזא מין שפראך, וועלכע איז אונדאנקבאר, אין א וויסער קאזאק קען דויט ווערען, צו אזא שפאך האט מען בעראדס האבען א מצה אשה זונה.

די איבעריגע בלאטס וואלטען נאך גע־ווען פערציהליך, איז אבער אחרון אחרון חביב, וס לעצטען קומט דאס בעסטע און שעהנסטע.

זעהענדיג, דאס ער האט פערלארען דעם פרעסטיזיש צווישען די אידען, האט ער זיך א נעם געמאכט צו דאס אמייג־סטע, וואס קען געבען.

די קאטוילישע אסאסיאיישען אונגארן ריסט די קאנדידאטור פון לואיס זיינגער. דארף מען דערצעהלען, ווער די קאטאליי־קען זיינען?

די פוילישע קאטאליקען האבען אין רוסלאנד און אין עסטרייך צוברארען דעם אידישען לעבען, חוץ די פאגראמען, וואס ווערען געמאכט, און חוץ דעם, האט אי־דישע מעכטער זיינען געשענדעט געווארען, האבען זיי נאך ארויפגעלעגט א באיקאט אויף די אידען.

די אידען האבען ארויפגעלעגט א חרם, קיין איה זאל קיינמאל זיך צו זיי ניט געהערען.

יעצט האט א איד נעבראכען דעם אידישען חרם. א איד, וועלכער פרעטענ־דירט צו זיין פרעווידענס פון דער צדקה בכלליות, א פארשטעהער פון ציוניסטישע ארגאניזאציאנען, צוליעב א ביסעלע כבוד, האט ער זיך איבערגעגעבען אין זייערע הענד אום אינדארסירט צו ווערען פון זיי.

אויף זיין לעצטען מיטינג האט ער זיך אויסגעדריקט, (זיינע איינענע ווערטער) די אידען ווילען מיך ניט אינדארסירען וואס־זשע שרייען זיי, אז די קאטאליקען ווילען מיך יא אינדארסירען, און האבען מיך טאקע אינדארסירט?

דארף מען דערצעהלען די אידען, ווער די קאטוילישען זיינען דארף מען דערצעהלען די אידען, ווער עס האט גע־מאטערט אונזערע זיידעס אין דער שפא־נישער אינקווזיציאָן?

און יעצט איז אונזער אלדערמאן ארי־בערגעטראטען איבער די כאך ניט פערי־קיהלטע בלוט פון דער אידישער אומה און ער איז מיט זיי געווארען א גאנצער מחותן.

ער פרעהט זיך מיט די קאטאליקען, א פרעזידענט פון צדקה בכלליות מיט א קא־טוילישען צלם, א ציון פערטרעטער מיט א קאטוילישען גלח!

צום סוף קומט נקא א מסקנה

דער זינגער־ צר האט אריינגעלאזען אן ארבייטער־ פרעטערישען הענדביל, פון מיאוסע, עקעלהאפטע ליגענס, צו פערשטר־צען די ארבייטער קאנדידאט אין די אויגען פון דער קריסטליכער בעפעלקערונג.

דער רויטער פאסקוויל רעדט פאר זיך אליין, זאלען איהם די אידען זעהען, ער ווערט טאקי היינט געדרוקט אין דעם „אידישען זשורנאל" אויף דער ערשטער פיידזש בבתבו נבכשונו.

דער סך הכל פון זינגערס טהעטינקייט.

ווי ווייט גרייכט די חוצפה פון אונ־זער אידישען אלדערמאן זינגער?

דאס איז א פראגע וועלכע קען ניט אזוי לייכט פערענטפערט ווערען. ווען דער הייר־יאהריגער קעמפער האט זיך געהאלטען ווי אנגעפאנגען, איז שוין אונזער אלדערמאן ארויס מיט א הויכשע בלטעל חוצפה'דיגע לוגענס, אבער זיין לעצטע חוצפה איבערשטייגט אלעס און אלעמען.

עס ווילט זיך פשוט ניט גלויבען, דאס א מענש אזם צו ערייכען א שטיקעל כבוד און ווערען אלדערמאן, זאל זיין בעדייט איבערצוטרעטען אידישע קער־פערס, איבערצוטרעטען די אונגליקליכע אידישע היסטאָריע, אריינטריבען מיט זיינע שמוציגע שטיוועל אין די בלוט פון אידישע מארטירער פון אונזערע זיידעס עלטער און עלטער זיידעס, וועמענס בלוט עס קאלט און זידט און וויל ניט שטיל ווערען.

די אידישע כרוניק, וועלכע איז פער־גאסען געווארען אויף די שטייגער־הויפענס, די חקוקות פון די אידישע מארטירער, די קרעכצען פון די אינקווזיציאָנס־מאשי־נען, דאס אלעס האט אונזער אלדערמאן אריבערגעטראטען אין זיין געיעג נאך א ביסעלע כבוד.

נו לאמיר געהן בסדר.

די ערשטע חוצפה'דיגע לוגענס מיט וועלכע אונזער אלדערמאן איז ארויס צו די אידען, איז געווען ביי זיין ערשטען מיטינג און ציון האל.

ווען מר. בראון, א קלאקס אפרייטער האט איהם געפרעגט די פראגע, ווי אזוי ער, דער אלדערמאן, האט געוואוט וועגען דעם פיעד ווייזדיש קלאוז, איז זיין ענטפער צו דעם געווען ווי פאלגט: (זיינע איינענע ווערטער)

„איך האב געוואוט פאר דעם פעיר ווייזדיש קלאוז דערפאר, ווייל איך גלויב דאס יעדער ארבייטער איז בערעכטיגט צו פעדיענען א וואך ווייזדישעס, פון וועל־כע ער זאל קענען מאכען א לעבען, ווייל מיט די קלעגליכע ווייזדישעס, וואס די שטאדטישע ארבייטער פערדיענען יעצט, קענען זיי קיין לעבען ניט מאכען".

חוצפה'דיגער ליגען נומער איינס.

אלדערמאן זינגער האט געוואוט גע־גען דעם פעיר ווייזדיש קלאוז. מיר האבען דאס איבערצייגט שווארץ אויף וויים מיט אן אויסשטעלונג פון דעם אינדראסטרי אל בענער אין אונזערצייטונג דעצעמבער דעם 20־טען.

אויף דעם זעלבען מיטינג האט מען איהם געפרעגט די פראגע, ווארום ער האט אזוי מיאוס פערראטהען דאס אידי־שע פאלק, ניט ענטפערענדיג אלדערמאן וואנלעסען אויף זיין אנטיסעמיטישער רע

וואוס פאר דיזען קאנדידאט אין וואַרד 5

אלדערמאן מ. ווארען

פון דער לעצטער מינוט

אנגלאן —

צווישען די פיעלע פערזאנען וועלכע זיינען בעהערט געווארען צו נייי־יאהר מיט זיטולען פון דעם ענגלישען קעניג געפינען זיך אויך 9 קענדער.

פאריז —

צו דער האוואאס איידושענסי קלערעט מען פון אטהענס, אז די טערקען האבען געשיקט פיעל סאלדאטען מיט דייטשע אפיצירען צום סועץ קאנאל.

דער בעריכט מעלדעט אויך, אז אין ירושלים האט מען צוערשט אלע אונ־טערטהאנען פון די „עלליים" געהאלטען אונטער פאליציאישער אויפזיכט, שפע־טער אבער האט מען זיי אלע פערשפארט אין פריזאן.

די טערקישע בעאמטע האבען אויך געוואלט הארטען פערכאפען די בעקארדס פון דעם פראנצויזישען קאנסול, אבער דער שפאנישער קאנסול האט עס ניט דער־לאזען.

לאנדאן —

צו רייטערס אגענטור מעלדעט מען פון פרעטאריא, סאוט אפריקא, אז דיא פארטיגע רעגיערונג איז פעסט בעשלאסען איינצופיהרען קאנסקריפציע (צוואנג מי־ליטער) אום צו קענען אונטערדריקען די רעבעלען, ווייל דאס קען ניט ערייכט ווע־רען דורך וואלונטירען.

אמסטערדאם —

פון מוידען האלאנד, איז דערהאל־טען געווארען א ידיעה, אז א דארטיגע פישער שיף האט געראטעוועט דעם ענג־ליטשען לופט פליהער הולעט, בשעת דער ענגלישער אטאקע אויף קוקסהאפען, ווען ווין מאשין איז צובראכען געווארען.

לאנדאן —

עמיל וואנדערוועלד, דער בעריהמטער בעלגישער סאציאליסטישער פיהרער איז מיטגליעד פון דעם קאבינעט האט צוגע־שיקט א בעריכט, אז דער געוועזענער ביר־גערמייסטער פון ברוסעל מאקס געפינט זיך אין א דייטשען פריזאן פערשפארט צוזאמען מיט די ערנסטע פערברעכער.

א דעניש שיף, וועלכע האט געפיהרט קאטאן פון אמעריקא נאך קריסטיאנא, האט זיך ביי די ענגלישע בדעגעסאנגע־שטויסען אן א מינע און געזונקען אין 15 מינוט צייט.

בערלין —

די דייטשע אפיציעלע פרעס ביורא האט אבגעלייקענט די בעריכטען, אז ווילי העלם'ס זוהן פרינץ איטעל פרידריך געהט

אין דער לעצטער מינוט

אנגלאן —

צווישען די פיעלע פערזאנען וועלכע זיינען בעהערט געווארען צו נייי־יאהר מיט זיטולען פון דעם ענגלישען קעניג געפינען זיך אויך 9 קענדער.

פאריז —

צו דער האוואאס איידושענסי קלערעט מען פון אטהענס, אז די טערקען האבען געשיקט פיעל סאלדאטען מיט דייטשע אפיצירען צום סועץ קאנאל.

דער בעריכט מעלדעט אויך, אז אין ירושלים האט מען צוערשט אלע אונ־טערטהאנען פון די „עלליים" געהאלטען אונטער פאליציאישער אויפזיכט, שפע־טער אבער האט מען זיי אלע פערשפארט אין פריזאן.

די טערקישע בעאמטע האבען אויך געוואלט הארטען פערכאפען די בעקארדס פון דעם פראנצויזישען קאנסול, אבער דער שפאנישער קאנסול האט עס ניט דער־לאזען.

לאנדאן —

צו רייטערס אגענטור מעלדעט מען פון פרעטאריא, סאוט אפריקא, אז דיא פארטיגע רעגיערונג איז פעסט בעשלאסען איינצופיהרען קאנסקריפציע (צוואנג מי־ליטער) אום צו קענען אונטערדריקען די רעבעלען, ווייל דאס קען ניט ערייכט ווע־רען דורך וואלונטירען.

אמסטערדאם —

פון מוידען האלאנד, איז דערהאל־טען געווארען א ידיעה, אז א דארטיגע פישער שיף האט געראטעוועט דעם ענג־ליטשען לופט פליהער הולעט, בשעת דער ענגלישער אטאקע אויף קוקסהאפען, ווען ווין מאשין איז צובראכען געווארען.

לאנדאן —

עמיל וואנדערוועלד, דער בעריהמטער בעלגישער סאציאליסטישער פיהרער איז מיטגליעד פון דעם קאבינעט האט צוגע־שיקט א בעריכט, אז דער געוועזענער ביר־גערמייסטער פון ברוסעל מאקס געפינט זיך אין א דייטשען פריזאן פערשפארט צוזאמען מיט די ערנסטע פערברעכער.

א דעניש שיף, וועלכע האט געפיהרט קאטאן פון אמעריקא נאך קריסטיאנא, האט זיך ביי די ענגלישע בדעגעסאנגע־שטויסען אן א מינע און געזונקען אין 15 מינוט צייט.

בערלין —

די דייטשע אפיציעלע פרעס ביורא האט אבגעלייקענט די בעריכטען, אז ווילי העלם'ס זוהן פרינץ איטעל פרידריך געהט